

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága
mint felülvizsgálati bíróság
Pfv.VI.20.830/2008/4.

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Koruhely Péter ügyvéd által képviselt felperesnek az ügygondnok által képviselt I.r. és a dr. Horváth Lajos ügyvéd által képviselt II.r. alperesek ellen kölcsön visszafizetése és egyéb iránt a Budapesti II. és III. Kerületi Bíróságnál 2.P.20.811/2006. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Bíróság 56.Pf.633.933/2007/2. számú ítéletével befejezett perében az említett számú másodfokú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezi és a Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság 2.P.20.811/2006/20. számú ítéletének fellebbezéssel támadott rendelkezéseit helybenhagyja.

Kötelezi a II.r. alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 160 000 (egyszáz-hatvanezer) forint együttes fellebbezési és felülvizsgálati eljárási költséget, továbbá felhívásra az államnak 90 000 (kilencvenezer) forint fellebbezési illetéket.

I n d o k o l á s :

A felperes 1997. július 11. napján 5 016 000 forint kölcsönt nyújtott az I.r. alperesnek és a perben nem álló D. Gy.-nek egy évi időtartamra, évi 20 %-os kamattal. Az adósok a kölcsönszerződés biztosítására hozzájárultak ahhoz, hogy a felperes a tulajdonukban álló z.-i ingatlanra jelzálogjogot jegyezzen be. Az adósok kötelezettséget vállaltak arra is, hogy a jelzálogjogon túl fennmaradó kölcsönösszeg erejéig további fedezetet biztosítanak a felperes részére, amely a b.-i lakásingatlan volt.

A felperes a fenti kölcsönön kívül 1997. szeptember 2-án további 3 680 000 forint kölcsönt adott az I.r. alperesnek.

Az I.r. alperes a kölcsönszerződés szerinti határidőben fizetési kötelezettségének csak részben tett eleget.

A felperes nem hívta fel az adósokat a kölcsönszerződésben foglaltak teljesítésére.

Az I.r. alperes ellen csalás büntette miatt indult eljárás, amelynek eredményeként hozott ítéletében a bíróság megállapította az I.r. alperes bűnösségét.

Az I.r. alperes 1998-ban értékesítette az ingatlanokat a II.r. alperes részére, aki a jelzálogjoggal terhelt ingatlanok ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett tulajdonosa.

A felperes keresetében az I.r. alperes kötelezését kérte 1 500 000 forint és ezen összeg 1998. július 11. napjától járó késedelmi kamatainak a megfizetésére. A II.r. alperessel szemben a perbeli ingatlanokra bejegyzett jelzálogjogból eredő követelés bírósági végrehajtás útján történő kielégítésének a tűrésére kötelezését kérte.

Az alperesek ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Az I.r. alperes arra hivatkozott, hogy a követelés elévült. Előadta azt is, hogy a felperes által becsatolt okiratokból nem állapítható meg egyértelműen, hogy a felperes által követelt összeg melyik szerződésből ered. Vitatta azösszezszerűséget is.

Az elsőfokú bíróság ítéletével az I.r. alperest 1 500 000 forint és kamatai megfizetésére kötelezte. Kötelezte a II.r. alperest, hogy a perbeli szerződés biztosítékaul szolgáló ingatlanok tekintetében a felperes javára bejegyzett jelzálogjog bírósági végrehajtás útján történő kielégítését tűrje a fenti tőkeösszeg és annak járuléka erejéig.

Az ítélet indokolása szerint a felperes okirattal bizonyította, hogy az I.r. alperes részére 5 016 000 forintot adott kölcsön. A peradatok alapján nem volt vitás, hogy a felperes és az I.r. alperes között több kölcsönszerződés jött létre, így a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy az általa követelt összeg a perbeli szerződésből fennmaradt tartozás. Megállapította, hogy az I.r. alperes 2001. május 9. napján tett 1 500 000 forintra vonatkozó tartozás-elismerése az elévülést megszakította. Azt, hogy az elismerés a perbeli tartozásra vonatkozott mérlegeléssel állapította meg. Azösszezszerűség tekintetében az I.r. alperest terhelő bizonyítatlansággal indokolta a követelés

megalapozottságát. A továbbiakban megállapította, hogy a II.r. alperes köteles a tulajdonában álló, a perbeli szerződés biztosítékaul szolgáló ingatlanok tekintetében az 1 500 000 forint és járulékai erejéig a bejegyzett jelzálogjog bírósági végrehajtás útján történő kielégítésének a tűrésére.

Az elsőfokú bíróság ítéletének az I.r. alperest a felperes javára 1 500 000 forintban és kamataiban marasztaló rendelkezése ellen az I.r. alperes fellebbezést nem terjesztett elő.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen, annak megváltoztatása és a felperes keresetének az elutasítása érdekében, a II.r. alperes fellebbezett.

A másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta és a keresetet a II.r. alperessel szemben elutasította.

Megállapította, hogy az I.r. alperesnek a büntetőeljárás során tett nyilatkozata nem minősül tartozáselismerésnek, mert a Ptk. 242. § (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a tartozáselismerés a másik félhez intézett írásbeli nyilatkozattal történik. A követelés elévülésének a Ptk. 327. § (1) bekezdése szerinti megszakítása nem következett be. Az indokolás szerint az elévült követelést bírósági úton érvényesíteni nem lehet, ezért a felperes keresetét a II.r. alperessel szemben elutasította.

A jogerős ítélet ellen - annak hatályon kívül helyezése és az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyása érdekében - a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet. Ebben előadta, hogy a II.r. alperes mindkét ingatlan tekintetében úgy szerzett tulajdonjogot, hogy a nevére bejegyzett jelzálogjogról tudomása volt, erre vonatkozóan az adásvételi szerződés is tartalmaz utalást. Álláspontja szerint jogszabálysértő a jogerős ítélet elévülésre vonatkozó megállapítása. Az I.r. alperes részéről tett nyilatkozat ugyanis azért tekinthető tartozáselismerő nyilatkozatnak, mert azt az I.r. alperes az ellene folyamatban lévő büntetőeljárás során foganatosított szembesítéskor tette meg bírósági jegyzőkönyvbe foglaltan. Kifejtette, hogy sem jogszabály, sem a hozzáfűzött indokolás nem írja elő, hogy a kizárólag a kötelezett saját kezűleg írt tartozáselismerő nyilatkozata lehet elfogadható, mint tartozáselismerő nyilatkozat. Ezzel szemben állította, hogy az elévülés mindenképpen megszakadt azzal, hogy az I.r. alperes a büntetőeljárás során az elismerő nyilatkozatot megtette, mert a Ptk. 327. § (1) bekezdése szerint a követelés teljesítésére irányuló írásbeli felszólítás, a követelés bírósági úton való érvényesítése, továbbá megegyezéssel való módosítása -

ide értve az egyezséget is - végül a tartozásnak a kötelezett részéről való elismerése megszakítja az elévülést. A jogszabály ehhez írásbeli alakot nem kíván és az elévülés megszakadásának a feltételeként nem a Ptk. 242. § szerinti tartozáselismerést, hanem általában a tartozásnak a kötelezett részéről való elismerését jelöli meg.

A felülvizsgálati kérelem alapos.

A bíróság jogerős ítéletében helyesen állapította meg, hogy a perbeli határozott időre kötött kölcsönszerződés szerinti tartozás megfizetésére a felperes nem szólította fel írásban az I.r. alperest, a követelését a keresetlevél benyújtásáig bírósági úton nem érvényesítette, a felek a kölcsönszerződést egyezséggel sem módosították.

Tévedett azonban amikor az I.r. alperesnek a büntetőeljárás során tett nyilatkozata ellenére azt állapította meg, hogy a követelés elévülésének a Ptk. 327. § (1) bekezdése szerinti megszakítása nem következett be.

A Ptk. fenti rendelkezése szerint a tartozásnak a kötelezett részéről való elismerése váltja ki az elévülést megszakító hatást. Az elismerés történhet szóban is, mert a törvény ehhez írásbeli alakot nem kíván. Ezért az elévülés megszakadásának feltételeként nem a Ptk. 242. § szerinti tartozáselismerést, hanem a tartozásnak a kötelezett részéről való elismerését jelöli meg.

Az I.r. alperes pedig a 2001. május 9. napján megtartott tárgyaláson kijelentette „kb. 1,5 milliót fogok fizetni” a felperes részére „kamattartozásom van, amit meg fogok fizetni”.

Az elsőfokú bíróság ítéletében helyes mérlegeléssel állapította meg, hogy ez az elismerés a perben érvényesített követelésre vonatkozott, mert olyan adat nem áll rendelkezésre, ami az ellenkezőjét igazolná.

Mindezekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275. §-ának (4) bekezdésében foglaltak alapján hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel támadott rendelkezéseit a Pp. 253. §-ának (2) bekezdésében foglaltak alapján helybenhagyta.

A felperes felülvizsgálati kérelme eredményre vezetett, a II.r. alperes eredménytelenül fellebbezett, ezért a II.r. alperes köteles a felperes fellebbezési és felülvizsgálati eljárási költségét

megtéríteni a Pp. 270. § (1) bekezdése és a Pp. 239. §-ok alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése szerint, amely a felperes által lerótt felülvizsgálati illeték összegét is tartalmazza.

A II.r. alperes eredménytelen fellebbezése és illetékfeljegyzési joga folytán köteles az állam által előlegezett fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése alapján - az államnak felhívásra - megtéríteni.

Az I.r. alperesre vonatkozó rendelkezést a felülvizsgálati eljárás nem érintette, ezért az I.r. alperes ügygondnoki költségéről rendelkezni nem kellett.

, 2008. december 2.

*. Kollár Márta sk. a tanács elnöke, dr. Róth Pálné sk. előadó bíró,
Tamáné dr. Nagy Erzsébet sk. bíró.*